

Nr 172.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående tillbyggnad och omändring af mässbyggnaden för underofficerare och manskap vid Lifgardet till häst; gifven Stockholms slott den 12 april 1912.

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver landtförsvarsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen medgifva,

att af fjärde hufvudtitelns allmänna besparingar ett belopp af tjugufyratusen kronor må tagas i anspråk för tillbyggnad och omändring af mässbyggnaden för underofficerare och manskap vid Lifgardet till häst.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

David Bergström.

*Utdrag af protokollet öfver landtförsvärens ärenden, hållet inför
Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet
å Stockholms slott den 12 april 1912.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve EHRENSVÄRD,
Statsråden PETERSSON,
SCHOTTE,
BERG,
BERGSTRÖM,
friherre ADELSSVÄRD,
PETRÉN,
STENSTRÖM,
LARSSON,
SANDSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Bergström, anförde härefter:

»År 1906 anhöll sekundchefen för Lifgardet till häst hos arméförvaltningens fortifikationsdepartement om ett större belopp till ombyggnad af regementets marketenterilokaler samt upplyste i skrifvelse den 26 mars 1907, att, om nämnda större belopp ej kunde beviljas, så kunde det omedelbara behofvet för en kortare tid — högst 5 år — tillgodoses genom beviljande af en mindre summa af 1,337 kronor 40 öre.

Då det ej torde vara lämpligt att nedlägga några större kostnader på anordnande af marketenterilokaler för enstaka truppförband, innan marketenterifrågan blifvit i sin helhet löst, hemställde fortifikationsdepartementet hos Kungl. Maj:t, att 1,337 kronor 40 öre af ordinarie

byggnadsanslaget måtte få användas till ett provisoriskt iordningsställande af manskapsmässen vid Lifgardet till häst. Denna hemställan blef af Kungl. Maj:t bifallen den 19 april 1907.

Vid 1908 års Riksdag ordnades frågan om mässlokaler för underofficerare och manskap vid en del redan uppförda kasernetablissemang, i det Riksdagen till uppförande af sådana lokaler beviljade 1,352,000 kronor; och skulle byggnaderna uppföras enligt två typer, den ena afsedd för infanteriregementena och den andra afsedd för truppförband vid specialvapnen. Bland kavalleritruppförband, som sålunda skulle erhålla nya mässlokaler, upptogs icke Lifgardet till häst, men för mässlokaler vid Lifregementets dragoner beräknades en kostnad af 61,000 kronor.

I skrifvelse till fortifikationsdepartementet den 1 april 1911 har *sekundchefen* för Lifgardet till häst erinrat, att den år 1907 vidtagna utvidgningen blott vore att betrakta såsom en interimsåtgärd, tills frågan om beredande af ökad mässutrymme hunnit utredas. Syskonregementet inom garnisonen, Lifregementets dragoner, hade under 1910 erhållit en fullständigt ny, tidsenlig och särdeles tilltalande byggnad, inom hvilken mässförhållandena för såväl underofficerare som manskap blifvit ordnade på ett praktiskt sätt. En jämförelse för närvarande, hvad mässförhållandena beträffade, mellan Lifgardet till häst och förutnämnda regemente äfvensom lifgardesregementena till fot, för hvilka på senare åren mycket blifvit gjordt för ett tillfredsställande tillgodo-seende af de nuvarande fordringarna å lokaler för underofficerarnas och manskapets trefnad inom kasernerna, utfölle så väsentligen till de senares fördel, att sekundchefen icke ansett sig kunna dröja längre med en framställning om ändring och tillbyggnad af nuvarande marketenteribygggnaden, på det att icke Lifgardet till häst af detta missförhållande måtte blifva allvarligt lidande genom en återverkan i rent militäriskt afseende, såsom försämrad rekrytering m. m.

Fortifikationsdepartementet har ansett den sålunda ifrågasatta utvidgningen af mässlokalerna för Lifgardet till häst vara af behovet påkallad och har därför låtit uppgöra förslagsritning till den nuvarande mässbyggnadens utvidgning och förändring. Tillika upprättadt kostnadsförslag slutar å 24,000 kronor, och har departementet hemställt om bemyndigande att utföra ifrågavarande utvidgnings- och förändringsarbeten samt att erforderliga beloppet, 24,000 kronor, måtte ställas till dess förfogande.

Sedan ärendet öfverlämnats till behandling af inom landtförsvarsdepartementet särskildt tillkallade *sakkunniga* för utredning angående vissa byggnadsfrågor för armén, ledamoten af Riksdagens första kam-

mare, kaptenen m. m. friherre H. Falkenberg och ledamoten af Riksdagens andra kammare, hemmansägaren m. m. Carl Persson i Stallerhult, hafva dessa besiktigat regementets nuvarande mässlokaler. De hafva funnit desamma synnerligen otidsenliga samt för sitt ändamål alldeles otillräckliga och hafva därför ansett regementet i stort behof af bättre dylika lokaler. Vid sådant förhållande och då de sakkunniga vid jämförelse med de af 1908 års Riksdag godkända typritningar för mindre mässbyggnader kommit till den åsikten, att regementets behof i nu ifrågavarande afseende skulle med den nu föreslagna utvidgningen af mässbyggnaden blifva på ett fullt tillfredsställande sätt tillgodosedt, hafva de sakkunniga, som icke haft något att erinra mot de i ärendet uppgjorda ritningar och kostnadsförslag, ansett sig böra tillstyrka fortifikationsdepartementets ofvanberörda framställning.

Arméförvaltningens civila departement har ansett, att kostnaden för ifrågavarande arbete icke kunde bestridas från det af fortifikationsdepartementet förvaltade ordinarie byggnadsanslaget utan lämpligen borde utgå från fjärde hufvudtitelns allmänna besparingar.

Departements-
chefen.

Såväl militärmyndigheterna som de sakkunniga hafva konstaterat, att de nuvarande mässlokaler för underofficerare och manskap vid Lifgardet till häst äro otidsenliga och alldeles otillräckliga; och då jag intet har att erinra mot det föreslagna sättet att erhålla tillfredsställande sådana lokaler samt fjärde hufvudtitelns allmänna besparingar lämna tillgång till bestridande af den beräknade kostnaden, 24,000 kronor, får jag hemställa, det Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen medgifva,

att af fjärde hufvudtitelns allmänna besparingar ett belopp af tjugufyratusen kronor må tagas i anspråk för tillbyggnad och omändring af mässbyggnaden för underofficerare och manskap vid Lifgardet till häst.»

Till denna departementschefens af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställen täcktes Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna nådigt bifall; och skulle till Riksdagen aflåtas proposition af den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:

Erik von Horn.